

บทความวิจัย

เรื่อง “The Bow” ภาพสะท้อนการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคสมัยใหม่ของสังคมเกาหลีใต้

โดย

นางสาวปาลิรัตน์ จีระโร

รหัสนักศึกษา 05540554

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรรเสริญ สันติชญะวงศ์

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450109 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557

ชื่อเรื่อง	“The Bow” ภาพสะท้อนการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคสมัยใหม่ของสังคมเกาหลีใต้
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวปาลิรัตน์ จีระโร
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรรเสริญ สันติธนะวงศ์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “The Bow” ภาพยนตร์สะท้อนการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคสมัยใหม่ของสังคมเกาหลีใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนผ่านจากสังคมสมัยเก่าสู่สมัยใหม่ของสังคมเกาหลี ซึ่งภาพยนตร์ได้นำเสนอให้เห็นถึงการเปลี่ยนผ่านจากเรื่องของจิตใจมาสู่ความเป็นวัตถุ พร้อมกับการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่าภาพยนตร์ได้สะท้อนแนวคิดเชิงปรัชญาและโลกทัศน์ของสังคมเกาหลีในสมัยเก่าที่ถูกแทนที่ด้วยแนวคิดและค่านิยมสมัยใหม่ในหลายลักษณะ ภาพยนตร์ได้แสดงให้เห็นถึงแนวคิดในเชิงจิตวิญญาณและปรัชญาแบบตะวันออก ทั้งในรูปแบบของวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณี อุดมคติและค่านิยมในแบบจารีตประเพณีของเกาหลี ซึ่งกำลังถูกสูญสลายไปพร้อมกับคติและค่านิยมแบบสมัยใหม่ที่เข้ามาแทนที่

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สรเสริญ สันติธัญวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัยที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้บทความวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณคุณคณาจารย์คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ให้แก่ผู้ศึกษาตั้งแต่เริ่มศึกษา กระทั่งจบหลักสูตร

ขอขอบคุณครอบครัวที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

ขอบคุณเพื่อนๆ ที่ร่วมกันแบ่งปันความคิดและช่วยเหลือกันอย่างดีตลอดมา

ขอบคุณตัวเองที่ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและทำงานจนสำเร็จลุล่วงตามที่ได้คาดหวังไว้

ปาลีรัตน์ จีระโร

8 พฤษภาคม 2558

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
บทที่	
1. บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	3
ขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษา.....	3
2. ทบทวนวรรณกรรม.....	4
3. แนวคิดแบบโบราณประเพณีในภาพยนตร์เรื่อง The Bow.....	10
4. การล่มสลายของยุคสมัยเก่าและการเข้ามาของยุคใหม่ในภาพยนตร์.....	17
5. สรุปผลการศึกษา.....	20
บรรณานุกรม.....	21
ประวัติผู้ศึกษา.....	22

บทที่ 1

บทนำ

ภาพเรือลำเล็กที่นำผู้คนจากในเมืองแล่นมาจอดเทียบเรือลำใหญ่ที่ลอยโคดเคี้ยวอยู่กลางทะเล ภายในเรือได้นำพาเด็กหนุ่มคนหนึ่งที่มาพร้อมกับเครื่องเล่นเพลงแบบพกพาพร้อมหูฟัง ภาพลักษณะของเด็กหนุ่มดูทันสมัยและเชื่อง การมาของเขาเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น สังคมและแนวคิดเชิงจารีตประเพณีได้ถูกท้าทายและเปลี่ยนแปลง นี่เป็นส่วนหนึ่งในภาพยนตร์เรื่อง The Bow สิ่งที่เกิดขึ้นภายในเรือพร้อมชีวิตของผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นฉากจำลองเล็กๆ ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมเกาหลีใต้ และการเข้ามาของสิ่งใหม่ที่มีทั้งการยอมรับและถูกปฏิเสธ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าไม่มีสังคมและวัฒนธรรมใดของมนุษย์จะหยุดอยู่กับที่โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข ,2536 : 19) ซึ่งสมาชิกสังคมจะมีทั้งคนที่เห็นด้วยและคัดค้านการเปลี่ยนแปลง

ในอดีตเกาหลีใต้เคยเป็นสังคมจารีตที่ยึดมั่นถือมั่นในวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมและเชื่อในเรื่องเหนือธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงในสังคมเกาหลีใต้ได้เกิดขึ้นเมื่อ ค.ศ.1950 ในช่วงสงครามเย็นระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต เกาหลีใต้เคยเป็นสงครามตัวแทนของสหรัฐอเมริกาจึงส่งผลให้เกาหลีใต้ซึมซับวัฒนธรรมตะวันตก นอกจากนี้ภายหลังสงครามสิ้นสุดลงเกาหลีใต้ได้เร่งพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี การเมือง ฯลฯ มีการเปิดเสรีทางด้านค้าจึงทำให้การลงทุนและการค้าระหว่างประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมบริโภคนิยมและระบบทุนนิยม อีกทั้งผลจากกระแสโลกาภิวัตน์หรือโลกไร้พรมแดนที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ทำให้การคมนาคมและการติดต่อสื่อสารสะดวกรวดเร็วมากขึ้น และเกาหลีใต้เองก็ไม่ได้ปิดกั้นการรับรู้ข่าวสารจากภายนอกประเทศจึงรับวัฒนธรรม ค่านิยม และเทคโนโลยีต่างๆ จากตะวันตกเข้ามา ในช่วงนี้เองถือได้ว่าเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านของเกาหลีใต้ แต่ในขณะที่รับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา วัฒนธรรมดั้งเดิมกลับไม่ได้ถูกกลืนกิน เกาหลีใต้ยังคงให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเกาหลีแบบดั้งเดิมนำมาผสมผสานได้อย่างสมดุลทำให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ในรูปแบบเกาหลีใต้

เกาหลีได้อาศัยกระแสโลกาภิวัตน์หรือโลกที่การสื่อสารไร้พรมแดนเผยแพร่วัฒนธรรมของตนไปสู่ประเทศต่างๆ ภาพยนตร์จัดว่าเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของเกาหลีใต้ที่ได้รับความนิยมทั่วโลก The Bow ภาพยนตร์รางวัลมหาชนจากเวทีเทศกาลหนังคืนเดือนมืด (Black Night Film Festival) ครั้งที่ 9 ที่ประเทศเอสโตเนีย ภาพยนตร์เรื่องนี้ออกฉายเมื่อปี ค.ศ.2005 สร้างโดย “คิมคิซุก” ฉายาผู้กำกับนอกคอกแห่งเกาหลีใต้ คิมคิซุกยังคงเอกลักษณ์เช่นเดียวกับภาพยนตร์หลายๆ เรื่องของเขา คือ ฉากน้อย มีตัวละครเพียงไม่กี่ตัว ไม่ระบุชื่อตัวละครและตลอดทั้งเรื่องเต็มไปด้วยความนิ่งเงียบ ตัวละครแทบจะไม่มีบทพูดแต่ใช้การแสดงออกบางอย่างที่ทำให้ผู้ชมจินตนาการได้เอง คิมคิซุกมักเสนอภาพให้เห็นถึงความขัดแย้งอันมีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและสังคม โดยเฉพาะในสังคมสมัยใหม่ ซึ่งภาพยนตร์เรื่องนี้ได้สร้างภาพจำลองของสังคมแบบจารีตที่อยู่บนเรือท่ามกลางกระแสคลื่นและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นผ่านวิถีชีวิตของชายแก่ เด็กสาว และเด็กหนุ่มผู้มาเยือน นอกจากนี้หลายฉากในภาพยนตร์เรื่องนี้ยังมีนัยยะสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนผ่านจากสังคมจารีตมาสู่สังคมสมัยใหม่ของเกาหลีใต้

ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาภาพยนตร์เรื่อง The Bow ในเรื่องการเปลี่ยนผ่านจากสังคมจารีตมาสู่สังคมสมัยใหม่ เนื่องจากประเทศเกาหลีใต้มีพัฒนาการทางด้านสังคมและวัฒนธรรมดีขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นที่ยอมรับทั้งในเอเชียและในระดับโลก จึงเป็นตัวอย่างที่จะสามารถทำให้เกิดความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งผู้ศึกษามีความเห็นว่าประเด็นการนำเสนอและการวิพากษ์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงมีความลึกซึ้ง ละเอียดอ่อน และสามารถถ่ายทอดภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างน่าสนใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนผ่านจากสังคมจารีตมาสู่สังคมสมัยใหม่ในเกาหลีใต้
2. เพื่อศึกษาถึงแนวคิดในเรื่องการเปลี่ยนผ่านของสังคมเกาหลีใต้ที่สะท้อนให้เห็นใน

ภาพยนตร์เรื่อง The Bow

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้นและสามารถตีความนัยยะต่างๆ ที่แฝงในภาพยนตร์
2. ทำให้ทราบและเข้าใจถึงการเปลี่ยนผ่านจากสังคมจารีตมาสู่สังคมสมัยใหม่ในเกาหลีใต้
3. ทำให้ทราบถึงแนวคิดในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นใน

ภาพยนตร์เรื่อง The Bow

ขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษา

ในบทความวิจัยชิ้นนี้ ผู้ศึกษามุ่งเน้นศึกษาภาพรวมของจารีตแบบแผนประเพณี ความเชื่อ ศาสนาและวิถีชีวิตของชาวเกาหลีใต้ เพื่อนำมาใช้ศึกษาและทำความเข้าใจถึงการนำเสนอในภาพยนตร์เรื่อง The Bow ที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงและการเข้ามาของวัฒนธรรมใหม่

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

เอกสารที่ใช้เป็นกรอบความคิดในการวิจัยศึกษาเรื่องการเปลี่ยนผ่านจากสังคมจารีตสู่สังคมสมัยใหม่ของเกาหลีใต้ผ่านภาพยนตร์เรื่อง “ The Bow ” มีดังนี้

พวงเพชร สุรัตน์ภวิกุล (2541) เรียบเรียงหนังสือเรื่อง “มนุษย์กับสังคม” กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมว่าหมายถึง การเปลี่ยนรูปแบบของโครงสร้างทางสังคม พฤติกรรมทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทั้งที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นไปได้ทั้งในทางบวกและทางลบ คือมีสิ่งใหม่เกิดขึ้นหรือเพิ่มขึ้น และสิ่งที่มีอยู่เดิมสิ้นสภาพหรือถูกทำลายไป การเปลี่ยนแปลงในทางที่มีสิ่งใหม่หรือเพิ่มขึ้นที่เห็นชัดได้แก่ สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่เป็นวัตถุสิ่งของและเทคนิค วิธีการ จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การขยายตัวของเมือง การสื่อสารและการคมนาคมที่รวดเร็วและสะดวก ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เป็นต้น ขณะเดียวกันก็ปรากฏว่าสิ่งของเครื่องใช้และวิธีการเก่า ๆ หลายอย่างถูกยกเลิกหรือน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด เช่น การใช้เกวียน การใช้วัวควายไถนา การใช้หมอดำแยทำคลอด การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช การบวชตามประเพณี เป็นต้น

ผจงจิต อธิคมนันทะ (2521) เรียบเรียงหนังสือเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรม” ได้กล่าวถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับกระบวนการความคิดของมนุษย์ ได้แก่

1. การขอยืมจากวัฒนธรรมอื่น เป็นการรับเอาเทคนิค แนวความคิด หรือวัตถุต่างๆ ของสังคมอื่นมาปรับให้เหมาะสมเข้ากับสังคมของตน
2. การค้นพบ เป็นการค้นพบข้อเท็จจริงที่ไม่เคยรู้มาก่อน ทำให้เกิดความรู้ใหม่
3. การประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ
4. การกระจายทางวัฒนธรรม ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อสังคมมีการติดต่อกัน

ผจงจิต อธิคมนันทะ (2521) เรียบเรียงหนังสือเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรม” ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม โดยลักษณะทาง

สังคมและวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงมาก เพราะการเปลี่ยนแปลงนั้นเกี่ยวข้องกับคน ซึ่งคนในสังคมย่อมมีทัศนคติ ความเชื่อ ศาสนา คุณค่า ตลอดจนนิสัยและวิถีชีวิต ลักษณะที่มีความสำคัญต่อการรองรับสิ่งใหม่ คือ

1. ความเกี่ยวข้องกันในด้านประเพณี : มีปัญหาต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมาก เพราะประเพณีบางอย่างมีบทบาทหน้าที่ในโครงสร้างทางสังคม การเปลี่ยนแปลงจึงมีผลกระทบต่อหลายสถาบันในสังคม

2. สิ่งใหม่กับสิ่งเก่า : การที่สิ่งใหม่จะเข้าไปในสังคมใดสังคมหนึ่งมักจะมีปัญหาเข้ากันไม่ได้ในทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณีและความคิดความเชื่อของสังคมผู้รับการเปลี่ยนแปลง เกิดลักษณะด้านอนุรักษนิยมและความคิดว่าวัฒนธรรมของตนดีกว่า จึงไม่ยอมรับสิ่งใหม่โดยง่าย เพราะไม่แน่ใจว่าสิ่งใหม่จะทำให้วิถีชีวิตของตนดีขึ้นหรือไม่

3. คนรุ่นใหม่กับการเปลี่ยนแปลง : ความแตกต่างด้านทัศนคติระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง เด็กรุ่นใหม่ได้รับการศึกษา วัฒนธรรม ความเชื่อที่ผสมผสานทั้งตะวันตกและตะวันออก ในขณะที่คนรุ่นเก่าส่วนใหญ่ได้ฝังรากในความเชื่อและประเพณีแบบเก่า

4. ศาสนาและความเชื่อเรื่องเหนือธรรมชาติ : ความเชื่อทางศาสนามีอิทธิพลต่อการส่งเสริมและต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เพราะความเชื่อทางศาสนามักจะเกี่ยวกับ โชคชะตาและเรื่องเหนือธรรมชาติ ซึ่งความเชื่อเหล่านี้มักทำให้คนมีชีวิตอยู่ด้วยการไม่พยายามทำอะไรตามหลักของเหตุและผลหรือตามหลักวิทยาศาสตร์

ฟองพันธุ์ มณีรัตน์ (2521) เรียบเรียงหนังสือเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม” ได้กล่าวไว้ว่า สังคมย่อมมีแรงผลักดันซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่มีพลังงานบางอย่างต่อต้านการเปลี่ยนแปลง คือมนุษย์ในสังคมบางคนสนับสนุนให้สังคมเกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลง แต่บางคนก็ต่อสู้เพื่อรักษาสถานภาพเดิมกลัวว่าตัวเองจะสูญเสียบางสิ่งบางอย่าง จึงยึดมั่นอยู่กับค่านิยมและประเพณีเก่าๆ ของตน โดยสร้าง “อาณาจักรของความมั่นคง” ในท่ามกลางสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วและมีขนาดใหญ่กว่า ยกตัวอย่างเช่น พวก Amish ในสหรัฐอเมริกาที่แยกตัวออกจากสังคมใหญ่และรักษาวัฒนธรรมเดิมของตนเอาไว้ การที่สังคมจะเกิดการเปลี่ยนแปลงได้นั้นขึ้นอยู่กับแรงที่ต่อสู้กันระหว่างความต้องการและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และความสำเร็จทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเกิดการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ หากแนวโน้มไปในทางเปลี่ยนแปลงมีมากกว่าพลังที่ใช้ต่อต้าน การเปลี่ยนแปลงนั้นก็เกิดขึ้นได้

ดุจฤดี คงสุวรรณ (2552) เรียบเรียงบทความเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงทางสังคม” ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมจึงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ไม่ว่าสมาชิกของสังคมจะต้องการหรือไม่ ในทางสังคมวิทยาจึงให้ความสนใจในเรื่องนี้ และเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นเรื่องปกติ สังคมใดที่ไม่เปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องที่ผิดปกติ แต่อย่างไรก็ดีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้น ก่อให้เกิดความไม่แน่นอน อาจจะทำให้เกิดการขัดแย้งหรือทำให้ความขัดแย้งหมดไปก็ได้ และอาจให้เกิดความตึงเครียดหรือลดความตึงเครียด นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงในส่วนหนึ่งของสังคม

นักสังคมวิทยาได้เน้นให้เห็นถึงความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับการจัดระเบียบสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับโครงสร้างและหน้าที่ของสังคม การเปลี่ยนแปลงก็เกิดขึ้นกับโครงสร้างหลักของสังคม ทำให้ความเป็นอยู่ของคนเปลี่ยนไปจากเดิม การเปลี่ยนแปลงของคนจากเด็กเป็นหนุ่ม จากหนุ่มเป็นคนแก่นั้น มิใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แต่เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไป เพราะวัยต่างๆ ของคนทำให้สถานภาพและบทบาทของคนเปลี่ยนแปลงไปด้วย

เชษฐา พวงหัตถ์ (2553) เขียนวารสารร่วมพฤษภูมิ โดยกล่าวถึงทฤษฎีการทำให้ทันสมัยวางพื้นฐานอยู่บนงานเขียนของแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) และทาลคอต พาร์สัน (Talcott Parsons) ทฤษฎีนี้ได้แยกแยะความแตกต่างระหว่างชุดของค่านิยมแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่ สังคมแบบดั้งเดิมจะสามารถสร้างค่านิยมแบบสมัยใหม่โดยทฤษฎีนี้เสนอว่าส่วนใหญ่แล้วค่านิยมแบบสมัยใหม่มักปรากฏตัวขึ้นมาโดยอัตโนมัติอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการเข้าสู่สถานะของความเป็นเมืองและความเป็นอุตสาหกรรม เมื่อผู้คนจำนวนมากเลิกทำไร่ไถนาแล้วมุ่งหน้าสู่ตัวเมืองเพื่อหางานทำ ในโรงงานอุตสาหกรรม ในนครต่างๆ คนเหล่านี้เริ่มอ่านออกเขียนได้และเปิดรับความคิดและประสบการณ์ใหม่ๆ พวกเขาเชื่อมั่นในความสำเร็จของการศึกษาและสื่อมวลชนว่าเป็นตัวกระทำ หลักของการเปลี่ยนแปลง ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญอย่างมากกับการแพร่กระจายของความคิดแบบสมัยใหม่ทั้งจากโลกที่พัฒนาแล้วไปยังโลกกำลังพัฒนา และจากเมืองสู่ชนบทภายในโลกที่กำลังพัฒนา การช่วยเหลือจากชาติตะวันตก การค้า และองค์กรต่างๆ อย่างหน่วยอาสาสมัครเพื่อสันติภาพ/พิชคอร์ (Peace Corps) สามารถช่วยเร่งให้กระบวนการนี้ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว หัวใจของทฤษฎีนี้จึงอยู่ที่การมองการทำให้ทันสมัย

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2552) เรียบเรียงหนังสือเรื่อง “ศาสนาทั่วไป” ได้กล่าวว่า เติ่กำเนิดขึ้นในประเทศจีน ต้นกำเนิดไม่ใช่ลัทธิหรือศาสนาแต่เป็นปรัชญา

ธรรมชาติ เต้นนับถือธรรมชาติ คือเชื่อในความมีอยู่เป็นอยู่ของธรรมชาติ บูชาธรรมชาติหรือศาสนา
เนื่องด้วยธรรมชาติ แต่มิได้นับถือเทพเจ้าหรือเกี่ยวข้องกับเทพเจ้าหรือเกี่ยวข้องกับเทพเจ้า
เพียงแต่ยกเต๋าขึ้นเป็นใหญ่สามารถสร้างโลกและทำลายโลกได้หมด เกิดขึ้นจากการว่างเปล่าของ
ธรรมชาติเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดและเป็นอยู่ชั่วกัลป์ปาวสาร ที่ไม่มีที่สิ้นสุด จะรู้ก็ไม่ได้ จะแลเห็นก็
ไม่ได้ มองว่ามนุษย์ดำเนินชีวิตโดยอยู่อย่างกลมกลืนกับธรรมชาติ ดัดสิ่งที่เกินความจำเป็นของชีวิต
มนุษย์ออกทิ้งไปเสีย โดยหันกลับไปมีชีวิตหรือใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายท่ามกลางความสงบของป่าเขา
ลำเนาไพร คำนิยามเก่าแก่ที่สุดของคำว่าเป็นเต๋า ซึ่งได้นิยามไว้ว่า “ส่วนหนึ่งของหยินกับส่วนหนึ่ง
ของหยางคือเต๋า” และเต๋าของสวรค์คือหยินและหยาง

ทองศด เมฆเมืองทอง (ม.ป.ป.) เรียบเรียงหนังสือเรื่อง “เต๋า คือ เต๋า” ได้กล่าวไว้ว่า เต๋าเป็น
สิ่งสร้างสม รินไหลได้ ดั้งต้นกำเนิดสรรพสิ่ง เต๋ากับสรรพสิ่งมีอยู่ก่อนพระเจ้าสมมติทั้งหลาย เต๋า
โดยธรรมชาติสร้างสรรพสิ่งที่ฟ้าดิน ฟ้าดินมิได้เกิดขึ้นเอง เต๋าลิขิตฟ้า ฟ้าลิขิตดินสิ่งทั้งปวงจะตกอยู่ใต้
พลังอำนาจของเต๋า ซึ่งเหล่าจื้อ ผู้เขียนคัมภีร์เต๋า ชอบเอาธรรมชาติเป็นหลักอธิบายธรรมะ ดังบท
หนึ่งที่กล่าวว่า ประตู่แห่งเพศหญิงเป็นรากฐานของฟ้าดิน เมื่อรากฐานของฟ้าคือเพศหญิงก็ย่อมมี
เพศชาย รากฐานของดินมีเพศหญิงก็ย่อมมีเพศชาย จึงเปรียบชายหญิงดั่งหยิน-หยางหรือมีด-สว่าน
เต๋าเชื่อว่าทุกสรรพสิ่งล้วนมีคู่ตรงข้าม

สุวรรณา สถาอานันท์ (2551) เรียบเรียงหนังสือเรื่อง “ขงจื้อสนทนา” ได้กล่าวว่า ลัทธิขงจื้อ
มีปรัชญาสังคมที่เรียกว่า “เหริน” ซึ่งหมายถึงความเมตตากรุณา เป็นคำที่ใช้อยู่แล้วโดยทั่วไปในสมัย
ขงจื้อ เป็นคุณธรรมเฉพาะระหว่างผู้ปกครองกับผู้ใต้ปกครอง แต่ขงจื้อได้ปรับเปลี่ยนความหมาย
ใหม่ให้เป็นคุณธรรมพื้นฐานครอบคลุมถึงคุณธรรมทั้งหมดที่แสดงความรักความอาทรต่อความ
เป็นอยู่ของผู้อื่นทั้งในครอบครัวและชุมชน เป็นความรักความอาทรต่อบุคคลเหล่านี้ในฐานะที่เป็น
มนุษย์ เหรินจึงแปลเป็นไทยได้ว่า “มนุษยธรรม” ในบางครั้งเหรินก็มีความหมายเฉพาะ คือ เป็น
อารมณ์รักและความอาทรที่มีต่อพ่อแม่ พี่น้อง หรือเพื่อน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในเวลาต่อมาเหริน
มิได้มีความหมายครอบคลุมเฉพาะความอาทรระหว่างมนุษย์เท่านั้น เมิ่งจื้อมองว่าความอาทรจะต้อง
ขยายไปสู่สัตว์บางชนิด ส่วนนักปรัชญาสำนักขงจื้อในสมัยราชวงศ์ซ่งและหมิงมองว่าจะต้องขยาย
ครอบคลุมถึงทุกสิ่งรวมทั้งพืชพันธุ์และสิ่งไม่มีชีวิตอื่น ๆ ด้วย สิ่งสำคัญประการหนึ่งก็คือไม่ว่าจะ
เป็นปรัชญาสำนักขงจื้อในสมัยใด เหรินจะต้องมีระดับขีดขึ้น กล่าวคือ ความรักความอาทรและการ
ปฏิบัติที่มีต่อพ่อแม่และคนในครอบครัวย่อมมาก่อนและพิเศษกว่าความสัมพันธ์อื่น ในขณะที่การ
ปฏิบัติต่อผู้อื่นย่อมแตกต่างกับการปฏิบัติต่อสิ่งมีชีวิต เช่น ในกรณีที่เรามีเหรินต่อสัตว์ที่เราเลี้ยงไว้

เพื่อเป็นอาหารหรือเป็นสัตว์เลี้ยง เราจะไม่ใช่ประโยชน์อย่างเกินความจำเป็น และไม่ทำทารุณกรรม เป็นต้น

นอกจากนี้ นัยของเหรินมิใช่คุณธรรมที่ทำเพื่อผู้อื่นเท่านั้น แต่มีนัยของการทำเพื่อชีวิตที่ดีของตนเองด้วย อย่างในหลุนอี่ว 4:15 ซึ่งบันทึกไว้ว่าคุณธรรมจงกับชู่ เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับการมีเหริน ขงจื้อกล่าวกับเจิ้งจื่อ (หรืออาจารย์เจิ้ง) ว่า “เชิน คำสอนของเรามีเอกภาพ” เจิ้งจื่อตีความว่า “คำสอนอาจารย์ของเราคือให้มุ่งมั่นสัตย์ซื่อ (จง 忠) และเอาใจเขามาใส่ใจเรา (ชู่ 恕)” ถึงแม้ความสัมพันธ์ระหว่างจง กับ ชู่ จะมีปัญหาในการตีความได้หลายประการ แต่บทนี้ก็แสดงให้เห็นได้ว่าจริยศาสตร์ขงจื้อให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเพื่อการมีชีวิตที่ดีด้วย

ในยุคหลังๆ สำนักขงจื้อผูกโยงความเข้าใจเหริน ไว้กับฟ้าหรือสวรรค์ (เทียน 天) เดิมคำนี้ใช้หมายถึงสิ่งสูงสุดที่สามารถกำหนดชะตากรรมบ้านเมืองได้ แต่ขงจื้อได้ปรับเปลี่ยนความหมายเป็นชะตากรรมและพันธกิจทางจริยะของปัจเจกบุคคล เทียนมีนัยเป็นสิ่งสูงสุดและเป็นการแสดงออกซึ่งเป้าหมายบางอย่างของธรรมชาติ โดยมองว่าเทียนให้กำเนิด บำรุงเลี้ยง และมอบพลังชีวิตที่ไม่หมดสิ้นกับร่างกาย การให้กำเนิดและการบำรุงเลี้ยงสิ่งต่างๆนี้เรียกว่าเหรินของเทียน มนุษย์จึงควรมีจิต/ใจ(หรือชิน)อย่างจิต/ใจของเทียน ด้วยการขัดเกลาพัฒนาตนจนมีเหริน อันเป็นการบรรลุสถานะที่ตระหนักถึงความเป็นหนึ่งเดียวของสรรพสิ่งว่าเกี่ยว โยงถึงตัวเรา

สกล เหลืองไพฑูริย์ (2557) เรียบเรียงบทความเรื่อง “นิกายสุขาวดีกับวิถีชีวิตสังคมยุคใหม่” ได้กล่าวไว้ว่า นิกายสุขาวดีมีผู้นับถือมากในแถบเอเชียตะวันออก การที่นิกายสุขาวดี มีผู้นับถือมากในแถบเอเชียตะวันออก คือ จีน ทิเบต ไต้หวัน เกาหลี และญี่ปุ่น มีสาเหตุหลายประการคือ

1) ดินแดนสุขาวดีเข้าได้กับคติความเชื่อของชาวจีน ในคัมภีร์พระพุทธรศาสนามหายาน กล่าวถึงดินแดนสุขาวดีว่าเป็นสวรรค์ตั้งอยู่เบื้องทิศตะวันตกของโลกที่มนุษย์อาศัยอยู่ ทิศตะวันตกแดนเป็นที่ตั้งแห่งสวรรค์นี้เกิดจากชาวตะวันออกแต่โบราณมีคิดว่า ความตาย เป็นภาวะดับมืดเหมือนดวงตะวันลับขอบฟ้าในยามอัสดงคต (ที่เรียกว่าตะวันตกดิน) ความสว่างดับลงไปเบื้องทิศตะวันตก ทิศตะวันตกจึงเท่ากับเป็นทิศแห่งความดับ หรือทิศแห่งความตาย เป็นทางไปของดวงวิญญาณทั้งหลาย ตรงนี้ พระพุทธรศาสนามหายานฉลาดมาก ด้วยการไปสร้างสวรรค์ลอยล่องหน้าผู้ตายไว้ในทิศที่คิดว่าดวงวิญญาณจะไปสู่ คือ สวรรค์สุขาวดี ครั้นคติพุทธศาสนา สุขาวดี เข้าไปถึงประเทศจีน เรื่องสวรรค์สุขาวดี (อยู่ทางทิศตะวันตก) จึงยิ่งแน่นแฟ้นขึ้นอีก ด้วยจินตนาการแก่คำว่า ชมพูทวีป แหล่งเกิดพุทธธรรม คือสุขาวดีของตน และชมพูทวีป (สุขาวดี) แหล่งเกิดพุทธธรรมนั้น ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจีน โดยทางภูมิศาสตร์ด้วย และโดยที่ประเทศจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

เป็นผู้นำด้านความคิดมีความแข็งแกร่งทางวัฒนธรรม มีความสามารถทางการค้าขาย รวมทั้งมีอิทธิพลสูง เมื่อติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ ความคิดเรื่องสวรรค์สุขาวดีจึงแพร่กระจายเข้าสู่ทิเบตได้ห้วน เกาหลี และญี่ปุ่น ได้โดยง่าย

2) นิกายสุขาวดีสามารถฉายภาพดินแดนสุขาวดีให้คนทั่วไปเข้าใจได้ว่ามีจริง ในเรื่องนี้ นอกจากความฉลาดของฝ่ายมหายานในเรื่องสร้างดินแดนสวรรค์สุขาวดีไว้ทางทิศตะวันตกซึ่งเป็นดินแดนชมพูทวีปชาวจีนสามารถเห็นได้ด้วยตาแล้ว ความฉลาดอีกประการหนึ่งคือ การฉายภาพของสวรรค์นั้นให้เห็นอย่างชัดเจนในจินตนาการทั้งในเรื่องของสภาพแวดล้อมที่มีแต่ความรื่นรมย์ มีความปลอดภัย มีทรัพย์สินมีค่ามากมาย มีเสียงบรรยายธรรม และเสียงดนตรีทิพย์คอยบรรเลงตลอดเวลา มีต้นไม้ดอกไม้ สระน้ำที่มีกลิ่นหอม ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ มีชีวิตยืนยาว และมุ่งตรงสู่นิพพาน ไม่ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิดให้ทุกข์ทรมานอีก ซึ่งตรงกับความปรารถนาของทุกคนที่ต้องการไปเกิดในแดนสวรรค์นั้น ซึ่งในทางวิชาการอยู่ในระดับการรับรู้ขั้นแรกของบุคคลธรรมดาทั่วไป ซึ่งรับรู้สิ่งต่างๆด้วยปรากฏการณ์ทางกายภาพ (Body) ที่เมื่อเห็นได้ สัมผัสได้ ก็จะเกิดศรัทธา เชื่อถือได้โดยง่าย

บทที่ 3

แนวคิดแบบโบราณประเพณีในภาพยนตร์เรื่อง The Bow

เรื่องย่อ

The Bow เป็นเรื่องของชายแก่ผู้ใช้ชีวิตบนเรือที่ลอยล้าอยู่กลางทะเลกับเด็กสาว ซึ่งเขาได้เก็บเด็กสาวมาเลี้ยงตั้งแต่เธออายุ 7 ปี เป็นเวลา 10 ปี โดยชายแก่ตั้งใจจะแต่งงานกับเด็กสาวเมื่อเธออายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ นับตั้งแต่ที่เด็กสาวถูกรับขึ้นเรือที่ลอยล้าอยู่กลางทะเลนี้ไม่เคยเห็นฝั่งอีกสำหรับเธอชีวิตมีเพียงเรือสองลำที่ผูกติดกัน

ชายแก่เลี้ยงชีพด้วยการพาคนจากฝั่งมานั่งตกปลาบนเรือ ผู้ชายรายแล้วรายเล่าต่างหมายเกี่ยวพาล่วงเกินเด็กสาว นอกจากชายแก่จะใช้ธนูเป็นอาวุธคู่มือแล้ว ยามฟ้าพลบหลังจากอาบน้ำให้เด็กสาวแล้ว เขาจะนั่งบรรเลงเพลงไพเราะบนหัวเรือ โดยใช้คันศรนั้นดัดแปลงเป็นเครื่องดนตรีที่ประหลาดกว่านั้นคือชายแก่ใช้ธนูนี้เป็นเครื่องมือดูวงให้ลูกค้า ด้วยการยิงศรใส่เด็กสาวขณะนั่งไกวชิงช้าข้างลำเรือ

ช่วงเวลานับถอยหลังสู่วันวิวาห์ถึงคราวไม่ราบเรียบ เมื่อเด็กหนุ่มหน้าตาดีคนหนึ่งมาเป็นลูกค้าบนเรือ ว่าที่เจ้าสาวซึ่งยังไม่เคยพบเจอเด็กหนุ่มรุ่นราวคราวเดียวกันจึงถูกตาต้องใจแต่แรกพบ เด็กหนุ่มมอบเครื่องเล่นเพลงพกพาแก่เด็กสาว เธอเฝ้าฟังมันไม่หยุดจนไม่สนใจชายชรา และเมื่อเธอเลือกไปกับเด็กหนุ่ม ชายแก่จึงตัดสินใจจะฆ่าตัวตาย ทำให้เด็กสาวตัดสินใจกลับมาเข้าพิธีวิวาห์กับชายแก่ จนเสร็จสิ้นพิธีชายแก่จึงกระโดดหายลงไปในสายน้ำ พร้อมการจมลงของเรือ

ภาพยนตร์เรื่อง The Bow ได้นำเสนอเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ ของชายแก่และเด็กสาวที่ใช้ชีวิตอยู่บนเรือ ซึ่งฉากชีวิตภายในเรือเปรียบเสมือนสังคมจารีตที่พยายามยืนหยัดอยู่ท่ามกลางกระแสสังคมสมัยใหม่ ชายแก่และเด็กสาวใช้ชีวิตตามความเชื่อ ค่านิยม และแบบแผนจารีตประเพณีโบราณ เพื่อสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิม ซึ่งในสังคมโบราณจะยึดถือจารีตประเพณีเป็นบรรทัดฐานทางสังคม เพื่อจัดระบบและสร้างกฎระเบียบต่างๆ ควบคุมสมาชิกในสังคมให้ปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ซึ่งในภาพยนตร์ได้สะท้อนให้เห็น ดังนี้

วิถีชีวิต

ชาวเกาหลีในสมัยโบราณดำรงชีวิตที่เกี่ยวพันอย่างลึกซึ้งกับการเกษตรกรรมและการประมง มีชีวิตที่เรียบง่ายเห็นคุณค่าของธรรมชาติ ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นในภาพยนตร์เรื่อง The Bow ดังนี้

1. ภาพยนตร์เรื่องนี้ดำเนินเรื่องโดยใช้ฉากเพียงฉากเดียว คือภาพเรือประมงสองลำลอยอยู่กลางมหาสมุทรกว้าง เพื่อสื่อถึงภาวะที่ธรรมชาติเกื้อหนุนมนุษย์และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งในฉากสุดท้ายที่เรือจมดิ่งลงสู่ห้วงมหาสมุทรก็หมายถึงการกลับคืนสู่ธรรมชาติ ซึ่งในภาพยนตร์แสดงถึงความเรียบง่ายสอดคล้องกับความเป็นไปของธรรมชาติอย่างบริสุทธิ์และงดงาม สะท้อนให้เห็นว่าคนเกาหลีให้ความสำคัญกับธรรมชาติมาก

2. การใช้ชนูในการดำเนินเรื่อง เพื่อแสดงถึงวิถีชีวิตแบบสังคมนิยมในอดีต เพราะชนูเคยเป็นอาวุธหลักในการล่าสัตว์ ทำสงคราม และเป็นศาสตร์บังคับสำหรับแม่ทัพขุนทหารในยุคราชวงศ์โชซอน (พวงนิล คำปึงสู, 2549 : 98) ในส่วนของความบันเทิงนั้นชนูได้ถูกปรับเปลี่ยนเป็นขอ ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งชนูและขอเป็นสัญลักษณ์ของความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับคู่ตรงข้ามที่ผสานเป็นหนึ่งเดียว

3. บนเรือลำใหญ่มีเพียงขอและเปลเป็นสิ่งบันเทิงสำหรับเด็กสาวและชายแก่

4. ชายแก่ประกอบอาชีพรับคนจากบนฝั่งมาตกปลาบนเรือประมงของเขา และอาหารที่เด็กสาวกินเป็นอาหารง่ายๆ ในแบบเกาหลีดั้งเดิม ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายไม่ซับซ้อน

5. ฉากที่ชายแก่อาบน้ำให้เด็กสาว และเด็กสาวอาบน้ำให้ชายแก่โดยใช้เสื้อผ้าปิดบังร่างกาย แสดงให้เห็นว่าพวกเขามองร่างกายเปลือยเปล่าเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งแสดงถึงวิถีชีวิตที่เรียบง่ายและไม่มีจริตมารยา มีความเปิดเผยและเป็นธรรมชาติ

จารีตประเพณี

สังคมนิยมในอดีตใช้จารีตประเพณีมาเป็นบรรทัดฐานทางสังคมที่คนยอมรับนับถือจนเกิดความเคยชินและปฏิบัติดำเนินสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน ซึ่งเมื่อมองจากแนวความคิดแบบหน้าที่นิยมจะเห็นว่าแบบแผนจารีตต่างๆ นั้นเป็นพัฒนาการที่เกิดจากความจำเป็นในการดำรงชีวิต และเกี่ยวข้องกับสังคมนิยมที่อาศัยการพึ่งพาของกันในชุมชน แบบแผนจารีตประเพณีถือเป็นกติกาและข้อตกลงที่ทำให้คนในสังคมนิยมอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ลดข้อขัดแย้ง และใช้ควบคุมให้

บุคคลเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งภาพยนตร์ได้แสดงให้เห็นถึงประเพณี ค่านิยม ตลอดจนโลกทัศน์ทางความเชื่อต่างๆ ในภาพยนตร์ ดังนี้

1. การที่ชายแก่ลักพาตัวเด็กสาวเพื่อมาแต่งงานกับตนดังที่ปรากฏในภาพยนตร์นั้น เป็นเรื่องที่แปลกในมุมมองของคนในยุคปัจจุบัน แต่หากมองจากความเชื่อแบบโบราณของชายแก่ เขาเชื่ออย่างหมกมุ่นว่าทุกสรรพสิ่งบนโลกใบนี้มีคู่และต้องหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียว เขาจึงมองว่าการแต่งงานคือภาระหน้าที่ และการสมสู่ถือเป็นภาวะอันศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องปฏิบัติ เพื่อขับเคลื่อนวัฏจักรของโลกและทำให้ธรรมชาติสามารถดำรงอยู่ได้

2. ชายแก่ไม่เคยล่วงเกินเด็กสาว มีเพียงการสัมผัสตัวเล็กน้อย เช่น นอนจับมือ อาบน้ำให้เด็กสาว และการโอบกอด แสดงให้เห็นว่าชายแก่ปฏิบัติตนอยู่ในจารีตอย่างหนักแน่น ซึ่งตามจารีตประเพณี คือ ห้ามกระทำล่วงเกินก่อนวันแต่งงาน

3. ชายแก่ทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้แต่งงานกับเด็กสาว ขอมแม่มะทิ้งนำเชือกผูกเรือมาผูกคอตัวเองเพื่อรั้งเด็กสาวให้กลับมา สื่อให้เห็นว่าคนเกาหลีให้ความสำคัญกับประเพณีการแต่งงานมาก

4. พิธีกรรมการแต่งงานถูกจัดขึ้นแบบเกาหลีดั้งเดิม ให้ความสำคัญกับระเบียบและขั้นตอนอย่างมาก นับตั้งแต่การแต่งกาย เครื่องเซ่นไหว้ การคำนับแด่ฟ้าดินให้รับรู้และเป็นสักขีพยาน หรือแม้แต่การนำไก่หนึ่งคู่มาปล่อยในพิธี ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์และการเริ่มต้น

เมื่อพิธีแต่งงานเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ชายแก่จึงตัดสินใจกระโดดลงสู่ทะเล แสดงให้เห็นว่าเขาเพียงต้องการจะใช้ชีวิตตามจารีตประเพณี เมื่อบรรลุเป้าหมายแล้วจึงปลดปล่อยตัวเองให้เป็นอิสระและกลับคืนสู่ธรรมชาติ

ความเชื่อและศาสนา

เกาหลีได้รับอิทธิพลความเชื่อทางศาสนาจากจีนแผ่นดินใหญ่และประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้เกาหลีได้เป็นประเทศที่มีปรัชญาและศรัทธาความเชื่อทางศาสนาอันหลากหลาย ซึ่งดำรงอยู่เคียงข้างกับศรัทธาพื้นบ้านอย่างมีอาจแยกออกจากกันได้ ศาสนาที่ปรากฏชัดในภาพยนตร์เรื่อง The Bow ได้แก่ ศาสนาพุทธ ลัทธิขงจื้อ และลัทธิเต๋า

ศาสนาพุทธ

ศาสนาพุทธนิกายมหายานหรือพุทธเกษตรสุขาวดี มีลักษณะเฉพาะตรงที่มีหลักคำสอนไม่เน้นให้พึ่งปัญหาของตนเองเป็นหลักในการแสวงหาการหลุดพ้น แต่กลับสอนให้พึ่งอำนาจภายนอก ซึ่งผิดแผกไปจากคำสอนของพุทธแบบเดิม เป้าหมายหลักคือการได้ไปอยู่ในสุขาวดี (ดินแดนบริสุทธิ์) ของพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งที่มีชื่อว่า อมิตาภะ เมื่อปัญหาไม่ใช่สิ่งสำคัญในการจะช่วยให้คน

พันทูกซ์ จึงสอนให้คนมีศรัทธาหรือมีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะส่งจิตไปขอให้พระอมิตาก
พุทธเจ้าทรงช่วยให้หลุดพ้น ดังนั้นศรัทธาจึงเป็นเงื่อนไขที่พุทธศาสนิกชนนิกายนี้จำเป็นต้องมีเป็น
อันดับแรก (สุมาลี มหณรงค์ชัย, 2546 : 195) ซึ่งในภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงความเชื่อทางศาสนาพุทธ
นิกายมหายาน ดังนี้

1. เปิดตัวภาพยนตร์ด้วยภาพวาดของกวนเซโบซัลหรือเจ้าแม่กวนอิมในปางต่างๆ เป็น
จำนวนมาก หรือแม้แต่ในปฏิทินและตู้เก็บของก็ยังปรากฏภาพกวนเซโบซัล ผู้ซึ่งเป็นพระ
โพธิสัตว์ตามความเชื่อของศาสนาพุทธนิกายมหายาน(พุทธเกษตรสุขาวดี) นอกจากนี้ที่ผนังของเรือ
ลำใหญ่ยังปรากฏภาพวาดของอมิตากะหรือพระพุทธเจ้าผู้มีแสงสว่าง ซึ่งเป็นพระพุทธเจ้าผู้ครอง
สุขาวดีดินแดนอันมีความสุข

2. มีการทำนายดวงที่น่าพิศวง คือชายแก่ยืนอยู่บนเรือลำเล็กและยิงธนูสามดอกไปยังเรือลำ
ใหญ่ที่มีภาพวาดของอมิตากะซึ่งมีเด็กสาวนั่งไกวเปลอยู่ จากนั้นเด็กสาวจะมีหน้าที่กระซิบบอกผล
การทำนาย ชาวเกาหลีเชื่อว่าหมอดูหรือที่เรียกว่ามูตัง เป็นตัวกลางระหว่างมนุษย์และวิญญาณหรือ
เทพเจ้าตามความเชื่อแบบชาวบ้านที่นำมาผสมผสานกับศาสนาพุทธนิกายมหายาน

3. ฉากจบที่ชายแก่โดดน้ำหายไป หมายถึง การพ้นทูกซ์

ลัทธิขงจื้อ

ปรัชญาสังคมของลัทธิขงจื้อ กล่าวไว้ว่าสังคมคือการรวมตัวของปัจเจกชน คนเรามีอยู่อย่าง
โดดเดี่ยวได้ จะต้องเกี่ยวข้องกับคนอื่นด้วย เมื่อมีความเกี่ยวข้องกัน สังคมก็เกิดขึ้น และเมื่อมีความ
เกี่ยวข้องกัน ก็จำเป็นต้องมีหลักในการปฏิบัติต่อกัน เป็นเหตุให้เกิดปรัชญาสังคมขึ้นมา ขงจื้อได้จัด
ความเกี่ยวข้องหรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 5 ประการ พร้อมทั้งหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติต่อกัน
ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 ผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้การปกครอง โดยผู้ปกครองผู้ปกครองแสดงความนับถือ
ให้เกียรติ ส่วนผู้อยู่ใต้ปกครองก็ต้องจงรักภักดี

ประการที่ 2 บิดามารดากับบุตรธิดา โดยบิดามารดาให้ความเมตตากรุณา ส่วนบุตรธิดาก็มี
ความกตัญญูกตเวที

ประการที่ 3 สามีกับภรรยา โดยฝ่ายสามีจะต้องเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม ส่วนฝ่ายภรรยาก็ต้อง
เชื่อฟัง

ประการที่ 4 พี่กับน้อง โดยที่วางตัวให้สมกับเป็นพี่ ส่วนน้องก็เคารพเชื่อฟัง

ประการที่ 5 เพื่อนกับเพื่อน ต่างก็ต้องทำตัวให้หน้าเชื่อถือและไว้วางใจกันได้

ในภาพยนตร์ปรากฏให้เห็นหลักความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพียง 2 ประการ คือ ผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้การปกครองและสามีกับภรรยา ดังนี้

1. ชายแก่เป็นคนที่ทำงานหาเงิน ซึ่งในสังคมเกาหลีผู้ชายจะเป็นผู้นำครอบครัวและทำงานนอกบ้าน
2. ชายแก่ปกป้องหญิงสาวจากการถูกล่วงเกินที่มาจากฝั่งลวงเกิน แสดงให้เห็นว่าผู้ชายมองเพศหญิงเป็นเพศอ่อนแอกว่าจำเป็นต้องปกป้องดูแล
3. เด็กสาวแทบจะไม่มีบทพูด มีเพียงเสียงหัวเราะ เสียงอุทานและเสียงสะอื้นเท่านั้น สื่อให้เห็นว่าสังคมเกาหลีในอดีตนั้นผู้หญิงไม่ค่อยมีบทบาทหรือไม่ค่อยมีปากมีเสียงนั่นเอง
4. ชายแก่เป็นคนกำหนดวันแต่งงาน คือ จะแต่งงานกับเด็กสาวเมื่อเธออายุครบ 17 ปี บริบูรณ์ หรือแม้แต่การที่เขาฉีกปฏิทินเพื่อเลื่อนวันแต่งงานให้เร็วขึ้น ล้วนสื่อให้เห็นว่าผู้ชายเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ในสังคม

ลัทธิเต๋า

แนวคิดสำคัญอีกประการหนึ่งในศาสนาเต๋าคือเรื่อง "หยินหยาง" ซึ่งหมายถึง ธรรมชาติที่เป็นของคู่ตรงกันข้าม

หยิน คือ พลังลบ มีลักษณะสีดำ เป็นพลังความมืด พบในทุกสิ่งทุกอย่างที่ให้ความหนาวเย็น ความมืด อ่อนนุ่ม ชื้นแฉะ ลึกลับ และเปลี่ยนแปลง

หยาง คือ พลังบวกมีลักษณะสีขาว เป็นพลังแสงสว่าง พบในทุกสิ่งทุกอย่างที่ให้ความอบอุ่น สว่างไสว และมั่นคง

ทวิลักษณ์ หรือทัศนคติที่ว่าสรรพสิ่งประกอบขึ้นจากภาวะสองอย่างที่เป็นคู่ตรงข้าม เราเรียกภาวะหนึ่งว่า “หยิน” และเรียกภาวะที่เป็นขั้วตรงข้ามของหยินว่า “หยาง” บางครั้งหยิน-หยางก็จับคู่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน บางคราคู่ตรงข้ามกลับสอดประสานเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

แท้จริงแล้วท่ามกลางหยางก็มีหยินและท่ามกลางหยินก็มีหยาง หยินหยางเป็นปรัชญาในลัทธิเต๋ามีรูป "ไท่จี" เป็นสัญลักษณ์ คือรูปวงกลมและมีเส้นโค้งแบ่งเป็นสองส่วนขาวดำ อุปมาว่าเป็นมัจฉาคือปลาสองตัว ปลาสีขาวเป็นตัวแทนของหยาง ส่วนปลาสีดำเป็นตัวแทนของหยิน ตาของปลาสีขาวเป็นจุดดำ แต่ตาของปลาสีดำเป็นจุดขาว คือในหยางมีหยิน และในหยินมีหยางผสมกลมกลืน ภาวะที่หยินละหยางเป็นหนึ่งเดียวกันเรียกว่า “เต๋า” ซึ่งในภาพยนตร์สะท้อนถึงความเชื่อตามลัทธิเต๋า ดังนี้

1. ในฉากที่ชายแก่แต่มีสติสามจุดลงบนใบหน้าของเด็กสาว ซึ่งเป็นสิ่งที่ปรากฏในสัญลักษณ์ที่ศิลปะเกาหลีดั้งเดิมนิยมใช้ โดยได้แบบมาจาก "หยิน-หยาง" ของลัทธิเต๋า วงกลมที่แบ่งเป็นสามแฉก เรียกว่า "ซัมแท็กกิก" สีแดงสื่อถึงสวรรค์ สีน้ำเงินสื่อถึงโลก และสีเหลืองสื่อถึงมนุษย์

2. บนเรือทั้งสองลำประดับตกแต่งด้วยผ้าหลากสี ทั้งสีร้อนและสีเย็น สื่อถึงปรัชญาของลัทธิเต๋าที่เชื่อว่าสรรพสิ่งในสากลจักรวาลล้วนมีสองด้าน คือ หยินและหยาง เป็นกฎแห่งความสมดุลของธรรมชาติ

3. บนเรือลำใหญ่ปรากฏธงชาติเกาหลีอยู่หลายจุด ซึ่งธงประจำชาติของประเทศเกาหลีหรือที่เรียกว่า “แท็กกิกกี” สะท้อนถึงอิทธิพลของลัทธิเต๋า คือ พื้นธงสีขาว มีวงกลมอยู่ตรงกลางครึ่งหนึ่งสีเขียว อีกครึ่งสีแดง วงกลมนั้นรายล้อมด้วยเส้นจิดเป็นชุดๆ ชุดละ 3 เส้นเรียงต่อกันจากล่างขึ้นบนข้างเป็นเส้นแบบต่อเนื่อง บางก็เป็นเส้นขาดกลาง ชุดของเส้นนั้นสลับรูปสัญลักษณ์ได้ 4 แบบแตกต่างกัน

วงกลมแดง-เขียวนั้นประยุกต์จากวงกลมสีขาว-ดำ สัญลักษณ์ของหยิน-หยางตามลัทธิเต๋า ส่วนสัญลักษณ์ทั้ง 4 มุม คือ Geon อยู่มุมบนด้านซ้าย หมายถึง สวรรค์ Gon อยู่มุมล่างด้านขวา หมายถึง โลก Gam อยู่มุมบนด้านขวา หมายถึง น้ำ Li อยู่มุมล่างด้านซ้าย หมายถึง ไฟ โดยรวมแล้วจะหมายถึง ความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

4. ตัวละครทุกคนจะสวมเสื้อผ้าที่บ่งบอกถึงตัวตน เช่น ชายแก่และเด็กหนุ่มจะสวมเสื้อผ้าด้วยสีเย็น ซึ่งหมายถึงหยาง ส่วนเด็กสาวมักสวมเสื้อผ้าที่เป็นสีร้อน ซึ่งหมายถึงหยิน

5. คันธนูมีลักษณะเป็นอาวุธ ในขณะที่ขอเป็นเครื่องดนตรี สองสิ่งที่แตกต่างกันสุดขั้วกลับสามารถอยู่ร่วมกันได้ในของเพียงสิ่งเดียวจันโด บุคลิกภาพของคนที่สามารถแปรเปลี่ยนระหว่างหยินกับหยางได้โดยอิสระฉนั้น

6. ในการแต่งงานชุดของเจ้าบ่าวเป็นสีน้ำเงินซ้อนทับเสื้อตัวในสีชมพู ส่วนเจ้าสาวสวมชุดสีแดงซ้อนทับอยู่บนเสื้อตัวในสีเขียวสด ซึ่งล้วนแสดงถึงภาวะของหยินที่ซ่อนอยู่ในรูปลักษณะความเป็นหยางและหยางที่ซ่อนอยู่ในรูปลักษณะความเป็นหยิน

7. เมื่อเสร็จพิธีแต่งงาน เจ้าบ่าวและเจ้าสาวก็ต้องเรือลำเล็กออกห่างจากเรือลำใหญ่ แต่ไม่นานเรือลำเล็กก็ลอยกลับมา ภายในเรือมีเพียงเด็กสาว และลูกธนูที่พุ่งตรงมาจากปากฟ้าคือเครื่องหมายของเพศชาย(หยาง) ปักลงสู่ความเป็นหญิง(หยิน) แล้วเลือดแดงก็เจ็มนองออกมา จากนั้นรวมความหมายทั้งสองนัยไว้ คือการมีเพศสัมพันธ์เพื่อเสร็จสิ้นพิธีแต่งงาน และยังหมายถึงการหลอมรวมของหยินและหยางที่แสดงออกผ่านทางกรร่วมสังวาสของหนึ่งหญิงสองชาย

8. นกที่ขายแก่กระโดดจมหายไปใต้นทะเล หรือแม้แต่เรือที่จมดิ่งสู่ ล้วนหมายถึงการหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกันของหยิน(ทะเล)และหยาง(เรือและมนุษย์)

บทที่ 4

การล่มสลายของยุคสมัยเก่าและการเข้ามาของยุคใหม่ในภาพยนตร์

การเปลี่ยนแปลงของสังคมเกาหลีใต้อาจเกิดขึ้นในช่วงสงครามเย็นระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต ซึ่งในอดีตเกาหลีเป็นสังคมจารีตที่ยึดมั่นถือมั่นในวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิม แต่หลังจากเกาหลีใต้เป็นสงครามตัวแทนของสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้เกาหลีใต้ซึมซับวัฒนธรรมตะวันตก เมื่อสงครามสิ้นสุดลงเกาหลีใต้ได้เร่งพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องรับเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากตะวันตก ทำให้ให้เกิดวัฒนธรรมบริโภคนิยมและระบบทุนนิยม

สังคมในระยะเปลี่ยนผ่าน คือ สังคมที่มีการพัฒนาไปสู่สังคมสมัยใหม่แต่ยังไม่อยู่ตัว จึงทำให้เกิดลักษณะผสมผสาน คือมีทั้งเก่าและใหม่ ซึ่งในภาพยนตร์เรื่อง The Bow ได้แสดงถึงการสืบคลานของกระแสโลกวัตถุและความเป็นสมัยใหม่ที่เข้ามาอย่างเรื่อร่าใหญ่ที่เปรียบเสมือนสังคมจารีตประเพณี ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี และวิถีชีวิตจารีตประเพณี

ด้านเศรษฐกิจ

สังคมเกาหลีใต้เปลี่ยนแปลงอย่างมากจากสภาพสังคมแบบโบราณกลายเป็นสังคมสมัยใหม่ ที่เห็นชัดเจนคือการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจจากสังคมแบบเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งสะท้อนในภาพยนตร์เรื่อง The Bow จากฉากต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ชายแก่รับคนจากฝั่งมาตกลาบนเรือของตนเพื่อยังชีพ ซึ่งชายแก่เปิดรับการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากความจำเป็นด้านเศรษฐกิจและเพื่อความอยู่รอดท่ามกลางสังคมทุนนิยม
2. ชายแก่ซื้อของอุปโภคบริโภคมาจากฝั่งเพื่อยังชีพ สื่อให้เห็นว่าแม้ว่าชายแก่จะต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นสมัยใหม่ แต่ก็ยอมจำนนต่อการเปลี่ยนแปลงในบางเรื่อง

ด้านเทคโนโลยี

การพัฒนาด้านเทคโนโลยีทำให้สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ทั้งที่เป็นวัตถุสิ่งของและเทคนิควิทยาการ การสื่อสารและการคมนาคมที่รวดเร็วและสะดวก ส่งผลให้สิ่งของเครื่องใช้และวิทยาการต่างๆ หลายอย่างถูกยกเลิกละทิ้งหรือทยอยลงอย่างเห็นได้ชัด ได้สะท้อนให้เห็นในภาพยนตร์เรื่อง The bow ดังต่อไปนี้

1. เด็กสาวสนใจกล้องถ่ายรูปของนักตกปลาที่มาจากฝั่ง แสดงให้เห็นว่าเด็กสาวที่อยู่ในสังคมจารีตเริ่มสนใจวิถีชีวิตแบบสังคมสมัยใหม่สมัยใหม่

2. เด็กหนุ่มมอบเครื่องเล่นเพลงแบบพกพาพร้อมหูฟังให้แก่เด็กสาว ทำให้เด็กสาวสนใจเครื่องเล่นเพลงมากกว่าชอของชายแก่ แสดงให้เห็นว่าความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่

3. ชายแก่โกรธเด็กสาวที่สนใจเครื่องเล่นเพลงแบบพกพาของเด็กหนุ่ม เขาจึงขวางเครื่องเล่นเพลงทิ้ง ทำให้เด็กสาวโกรธชายแก่ที่ทำลายเครื่องเล่นเพลงของเด็กหนุ่ม สะท้อนให้เห็นว่าสังคมในระยะเปลี่ยนผ่านเป็นช่วงเวลาที่ก่อให้เกิดความสับสนแก่คนที่พยายามปรับตัว โดยเฉพาะเรื่องค่านิยมและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ มักทำให้เกิดความสับสนและความขัดแย้งภายในสังคม ส่วนจะมากน้อยหรือจะยาวนานเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับแรงดึงจากสังคมจารีตและแรงดันไปสู่สังคมสมัยใหม่ ตลอดจนความสามารถในการปรับตัวของคนในสังคม

4. เด็กสาวเสียบหูฟังไว้ที่หูโดยไม่มีเครื่องเล่นเพลงและไม่มีเสียงเพลงใดๆ แสดงถึงการโยยหาสังคมสังคมสมัยใหม่หรือสังคมวัตถุนิยม

5. เด็กสาวนั่งบนกระโคงเรือมองเครื่องบินที่บินผ่านจนลับสายตา สะท้อนให้เห็นว่าสังคมระยะเปลี่ยนผ่านเป็นสังคมที่พัฒนาไปสู่สังคมสมัยใหม่แต่ยังไม่อยู่ตัว จึงทำให้เกิดลักษณะผสมผสานคือมีทั้งเก่าคือเรือ และใหม่คือเครื่องบิน

7. เด็กหนุ่มใช้มือถือถ่ายรูปรูปคู่ตนและเด็กสาว ชายแก่เห็นเข้าจึงยิงธนูใส่เพื่อแยกทั้งคู่ ทำให้เด็กสาวโกรธเขาและหักธนูทิ้ง แสดงให้เห็นว่าสมาชิกในสังคมมีทั้งคนที่ยอมรับและปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงจากสังคมจารีตไปสู่สังคมสมัยใหม่

ด้านสังคมและวิถีชีวิต

ในอดีตปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ มนุษย์จึงสร้างความเชื่อและประเพณีต่างๆ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์เหล่านั้น แต่ในปัจจุบันมนุษย์รู้จักและเชื่อในวิทยาศาสตร์มากขึ้น ทำให้ความเชื่อและประเพณีมีบทบาทในสังคมน้อยลง ซึ่งภาพยนตร์เรื่อง The Bow สะท้อนให้เห็นในฉากต่างๆ ดังนี้

1. นักตกปลาลวนลามเด็กสาว สะท้อนให้เห็นว่าผู้มาเยือนเป็นคนหัวสมัยใหม่ที่มักจะมองว่าการแตะเนื้อต้องตัวเป็นเรื่องปกติ

2. เด็กสาวยื่นมือไปจับเด็กหนุ่มขึ้นมาบนเรือและปล่อยให้ชายแก่ขึ้นเรือมาด้วยตนเองทั้งที่ชายแก่ถือไม้สองตัว สื่อให้เห็นว่าเด็กสาวนั้นยอมรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมสมัยใหม่ และพร้อมจะก้าวผ่านสังคมจารีต

3. เด็กสาวแอบชายแก่ไปนอนกับเด็กหนุ่ม แสดงให้เห็นว่าเธอนั้นเลือกวิถีชีวิตแบบสังคมสมัยใหม่ คือไม่สนใจจารีต และทำอย่างใจปรารถนา

4. เด็กสาวเลือกไปกับเด็กหนุ่ม ชายแก่จึงใช้เชือกผูกคอตัวเองไว้กับเรือเพื่อรั้งเด็กสาวไว้ และเด็กสาวก็เลือกที่จะกลับมาช่วยชายแก่ แสดงให้เห็นว่าเด็กสาวยังคงมีความผูกพันและสำนึกในเรื่องของความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เด็กสาวยินยอมเข้าพิธีแต่งงานกับชายแก่เพื่อรักษาชีวิตของชายแก่ไว้ หากแต่ในท้ายที่สุดเมื่อชายแก่ได้แต่งงานตามความตั้งใจของเขา ซึ่งเมื่อทุกอย่างเสร็จสิ้นตามโครงการและหน้าที่ที่มนุษย์พึงปฏิบัติแล้ว ชายแก่ยินยอมเสียสละ โดยการกระโดดหายลงไปในน้ำ พร้อมกับการจกลงของเรือลำใหญ่ อันหมายถึงการสิ้นสุดและกล่าวอำลาแนวคิดและความเชื่อแบบเก่า ส่วนเด็กสาวได้ก้าวเข้าสู่สังคมสมัยใหม่

5. หลังจากเสร็จสิ้นพิธีแต่งงานระหว่างชายแก่และเด็กสาวแล้ว เด็กหนุ่มตบหัวไม้ตัวผู้ที่ใช้ในพิธีแต่งงาน สื่อถึงการไม่เชื่อความเชื่อแบบโบราณ อาจเพราะเขามองว่าผู้ชายในสังคมจารีตนั้นมักจะเอาเปรียบผู้หญิงอยู่เสมอ และการที่เด็กหนุ่มปล่อยให้ใช้ในพิธีกรรม เพื่อต้องการสื่อถึงการปลดแอกสังคมแบบเก่า

6. ชายแก่และเรือลำใหญ่จมดิ่งลงสู่ห้วงมหาสมุทร มีนัยยะว่าสังคมค่อยๆ เจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ จนถึงที่สุดความเชื่อแบบเก่าก็จะเสื่อมสลายไป หรือสังคมแบบจารีตนั้นได้ยอมจำนนต่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมสมัยใหม่

7. เด็กสาวเลือกที่จะกลับขึ้นฝั่งไปกับเด็กหนุ่มด้วยเรือลำเล็ก สะท้อนถึงการมุ่งหน้าไปสู่สิ่งใหม่แต่ยังใช้สิ่งเก่าคือเรือเป็นพาหนะในการขับเคลื่อน กล่าวคือสังคมในระยะเปลี่ยนผ่านเป็นสังคมที่พัฒนาไปสู่สังคมสมัยใหม่แต่ยังไม่อยู่ตัว จึงทำให้เกิดลักษณะผสมผสานคือมีทั้งเก่าและใหม่

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

ในบทความวิจัยเรื่อง “The Bow” ภาพสะท้อนการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคสมัยใหม่ของสังคมเกาหลีใต้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์แนวความคิดแบบจารีตประเพณี และแนวความคิดแบบสมัยใหม่ของสังคมเกาหลีใต้ที่สะท้อนให้เห็นในภาพยนตร์เรื่อง The Bow ซึ่งมีเนื้อหาแสดงให้เห็นถึงการล่มสลายของแนวคิดและค่านิยมแบบ โลกยุคเก่า จากการวิเคราะห์ที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาของภาพยนตร์ที่นำเสนอรูปแบบของวิถีชีวิตและโลกทัศน์แบบดั้งเดิมของคนเกาหลี ตลอดจนการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อสื่อถึงการล่มสลายของยุคเก่าที่เปลี่ยนแปลงสู่ยุคใหม่ ดังนี้

1. วิถีชีวิตของตัวละครถูกนำเสนอให้สอดคล้องกับปรัชญาและ โลกทัศน์แบบตะวันออกที่ถูกครอบงำโดยโลกทัศน์แบบตะวันตก

2. เรื่องราวรักสามเส้าระหว่างชายแก่ เด็กสาว และเด็กหนุ่ม ซึ่งชายแก่เปรียบเสมือนเกาหลีในยุคเก่า เด็กหนุ่มคือสัญลักษณ์แทนสังคมสมัยใหม่ และเด็กสาวที่ตัดสินใจเลือกชายหนุ่มคือการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมสมัยใหม่ ส่วนการกระทำต่างๆ ของชายแก่เพื่อจู่โจมเด็กสาวหมายถึงการพยายามต่อสู้เพื่อรักษาอุดมการณ์และความเชื่อของตนเอง

3. บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมถูกใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายต่างๆ ในหลายมิติ ทั้งในส่วนของปรัชญา ความเชื่อ และแนวความคิดแบบดั้งเดิม เช่น เรือ ธนู ซอ ภาพวาดเทพเจ้า และเสื้อผ้า เป็นต้น และในส่วน of แนวความคิดแบบสมัยใหม่ เช่น เครื่องบิน โทรศัพท์มือถือ เครื่องเล่นเพลงแบบพกพา และเรือที่จม เป็นต้น

บรรณานุกรม

- เชษฐา พวงหัตถ์. วารสารร่วมพฤษภ (ฉบับโลกาภิวัตน์กับการพัฒนา). กรุงเทพฯ: ศูนย์เสริมและวิจัย
ตำรามหาวิทยาลัยเกริก, 2553.
- ดุจฤดี คงสุวรรณ. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 5 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงจาก
http://www.baanjomyut.com/library_2/development_of_society/11.html
- ทองสศ เมฆเมืองทอง. เต้าคือเต้า. กรุงเทพฯ: รุ่งแสงการพิมพ์, ม.ป.ป.
- ปัทมาวดี โพชนุกูล. ช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่าน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 3 พฤษภาคม 2558. เข้าถึง
จาก <https://www.gotoknow.org/posts/195045>
- ผจงจิต อธิคมนันตะ. การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2521.
- พล พะยาบ. The Bow รักเจ้าดังรั้งตั้งคันศร. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2558. เข้าถึงจาก
<http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=aloneagain&month=0>
6-2006&date=20&group=1&gblog=31
- พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- พวงนิต คำปิงส์. เกาหลี. กรุงเทพฯ: หน้าต่างสู่โลกกว้าง, 2549.
- รัตติยา ดาโสภา. “อัตลักษณ์ในภาพยนตร์ของคิม คี-ดุก (Kim Ki-Duk)” บทความวิจัยปรัชญาอักษร
ศาสตร์บัณฑิต สาขาศิลปะ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม(แนวทางการศึกษา วิเคราะห์และ
วางแผน). ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา, 2536.
- นิกายสุชาวดี [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2558. เข้าถึงจาก
<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%82%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%94%E0%B8%B5>
- สังคมวิทยา [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 5 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงจาก
http://www.baanjomyut.com/library/social_sciences/42.html

The Bow คันธนูผู้มั่นคง [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 6 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงจาก

http://www.adintrend.com/show_admovie.php?id=863

The Bow Ying Yang Smoothie [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2558. เข้าถึงจาก

<http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=kino&month=0>

[3-2007&date=17&group=1&gblog=9](http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=kino&month=0)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	นางสาวปาลีรัตน์ จีระโร
วันเกิด	วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2535
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จากโรงเรียนอัมมาตย์พานิชนุกูล จังหวัดกระบี่
พ.ศ. 2553	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย จากโรงเรียนศรีพุดผา จังหวัด กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2557	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา เอเชียศึกษา จากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง สนามจันทร์ นครปฐม